

Makkelijke oplossing

Vleeskuikenhouders moeten naar 45 gram ammoniakemissie per dierplaats. **Snijmaissilage** op de Rav-lijst zou een uitkomst zijn.

Het ziet er naar uit dat de ministeries van EL&I (Economische Zaken, Landbouw en Innovatie) en I&M (Infrastructuur en Milieu) snijmaissilage als ammoniakreducerende toepassing alleen voor 'stoppers' willen opnemen in de Rav-lijst (Regeling ammoniak en veehouderij). De studiegroep Bornerbroek, bestaande uit twintig grote pluimveehouders, met in totaal 2,7 miljoen vleeskuikens, had liever gezien dat de maatregel voor de hele vleeskuikenhouderij gaat gelden. Vandaar dat de Overijsselse studiegroep in 2010 op basis van rapport 218 van de Animal Sciences Group (ASG) een Rav-nummer had aangevraagd. De Technische adviescommissie Rav gaf echter aan de managementmaatregel niet te kunnen beoordelen omdat het geen technische maatregel betreft.

Goed te controleren

„Ik zou zeggen: doe het wel, want op deze manier kunnen we de hele vleeskuikenstapel binnen zeven weken emissiearm krijgen”, zegt Ginie Sligman, voorzitter van de vleeskuikenstudiegroep Bornerbroek. „In de studiegroep is een groot draagvlak voor deze maatregel en ik denk zelfs dat landelijk vleeskuikenhouders deze optie zouden toejuichen om de ver-eiste reductie te behalen.”

Volgens Ginie Sligman is het een groot voordeel dat de maatregel goed te handhaven is. „Je kunt de maatregel bijvoorbeeld beter controleren dan een luchtwasser of het Imago-systeem. Als je namelijk eenmaal snijmais in je stal hebt liggen, kun je het er niet meer uithalen waardoor ammoniakreductie gegarandeerd is. Het is daardoor nog zekerder dan een technische maatregel waarbij door een storing het systeem kan uitvallen waardoor er geen ammoniakreductie meer is.”

HANS PRINSEN

„Met snijmaissilage op de Rav-lijst kunnen we de hele kuikenstapel binnen zeven weken emissiearm krijgen”, aldus Ginie Sligman van studiegroep Bornerbroek

Volgens de studiegroep vleeskuikenhouders Bornerbroek is het geen probleem als de gemeente of een IKB-keuringsinstantie regelmatig, bijvoorbeeld zes of zeven keer per jaar, de bedrijven onaangekondigd bezoekt om de maatregel te controleren.

„Het mag ook een onafhankelijk bedrijf zijn zoals Lloyds. Die controleren nu al pluimveebedrijven op IKB-maatregelen”, zegt Ginie Sligman.

„Naast ammoniakreductie en een goede handhaafbaarheid blijkt uit de ASG-rapporten dat de maatregel ook op het vlak van dierenwelzijn een verbetering is. Zo hebben de dieren veel minder last van voetzoollaesies.” Dit blijkt ook in de praktijk. Als een stal half ingestrooid wordt met snijmaissilage en half met houtkrullen kiezen de kuikens direct voor het gedeelte

met snijmaissilage. „Ze vreten het ook. Dit zurige product is ook nog eens goed voor hun darmflora”, aldus Sligman.

Bijlage 2

Als de maatregel alleen voor stoppers gaat gelden wordt hij waarschijnlijk als managementmaatregel opgenomen in de nieuwe bijlage 2 van de Rav-lijst die er aan zit te komen. Het ziet er naar uit dat de nieuwe bijlage 2 met voer- en managementmaatregelen binnen één jaar gepubliceerd wordt. De introductie van bijlage 2 heeft onder meer te maken met de noodzaak ook emissiereducties via het voerspoor en management mogelijk te maken en deze reducties wettelijk vast te leggen. Ook de managementmaatregel snijmaissilage als bodemstrooisel zou in de bijlage kunnen worden opgenomen.

Volgens Wim Hoeve van Hoeve Advies in Rouveen zitten in de huidige bijlage 1 van de Rav-lijst al houderijsystemen die niet alleen opgehangen worden aan (technische) stalsys-

temen. „Bij melkvee wordt onderscheid gemaakt tussen wel of geen weidegang. Ook een managementmaatregel. En denk aan langdurige mestopslag als nageschakelde techniek waarvoor een additionele factor geldt. Dus waarom zou voor een maatregel als snijmaissilage als strooiselmateriaal niet hetzelfde kunnen gelden? Het zou als een voorgeschakelde techniek kunnen worden beoordeeld waardoor de emissie daalt.”

Volgens Hoeve is de huidige Rav-lijst niet alleen voorbehouden aan technische maatregelen. „Het is een lijst met emissiefactoren uit het dierenverblijf. Dus andere technieken zouden daar ook bij kunnen.” Hij vindt dat als er een bijlage 2 komt, deze voer- en managementmaatregelen niet alleen moeten gelden voor 'stoppers', maar ook voor de 'blijvers'. „Het kan in een aantal gevallen jammer zijn om een twintig jaar oude stal met een ammoniakreducerende techniek uit te rusten. Je zou dan nog tien jaar met snijmaissilage moeten kunnen volstaan. Daarna zal de vleeskuikenhouder waarschijnlijk toch kiezen voor een nieuwe integraal duurzame stal. Het gaat erom dat de maatregelen technisch voor een reductie zorgen. Hoe dat gebeurt, moet in principe niet uitmaken.”

Bewezen reductie

Dat het gebruik van snijmaissilage daadwerkelijk tot 50 procent reductie leidt, is bewezen in vergelijkend wetenschappelijk onderzoek door onderzoekers van Livestock Research in 2008. Dit onderzoek, beschreven in ASG-rapport 218, werd gezamenlijk gefinancierd door het ministerie van EL&I en de pluimveesector. „Gedurende twee rondes in juli/augustus 2008 en oktober/november 2008 werden met een NO_x-monitor continu de ammoniakconcentraties gemeten bij diverse strooiselmateriaal”, vertelt Jan van Harn, onderzoeker vleeskuikens bij Livestock Research van Wageningen UR. En wat bleek: bij het toepassen van snijmaissilage lag de ammoniakemissie 50 procent lager dan wanneer alleen houtkrullen werden toegepast. Nadeel van snijmaissilage was wel een iets hoger energieverbruik, omdat snijmaissilage een relatief vochtig product is. Voordat de kuikens in de stal komen moet dit vocht eruit. Dit kost extra energie. Om dit te voorkomen kan als alternatief gekozen worden voor voorgedroogde mais met circa 90 procent droge stof. Dit is in de aanschaf iets duurder, maar heeft als voordeel dat de stal niet langer leeg hoeft te staan voor het verder drogen van de maissilage.

In de praktijk zal het meest gebruik gemaakt worden van voorgedroogde snijmais met een drogestofpercentage van 90

procent. Om de vereiste reductie te behalen moet per vierkante meter ongeveer 900 gram voorgedroogde mais gestrooid worden. Deze mais kost momenteel €0,34 per kilogram. Voor een stal van 1.000 m² zou dat neerkomen op €306.

Geld overhouden

Volgens Sligman zou het zonde zijn als deze goedkope en effectieve maatregel niet toegepast zou mogen worden. „Voordeel is dat het in alle stalsystemen van Nederlandse vleeskuikenbedrijven toegepast kan worden.” Het is belangrijk volgens de voorzitter dat er een financiële buffer voor de vleeskuikenhouderij overblijft in verband met andere maatregelen die er nog aan zitten te komen. „Met deze maatregel blijft er geld over om te kunnen investeren in ontwikkelingen op het vlak van geïntegreerde stalsystemen. Nu is het zo dat onze stallen steeds voller komen te hangen met apparatuur. Fijnstofreductie en wellicht nog maatregelen op het terrein van dierenwelzijn zitten er ook aan te komen. We moeten wel geld overhouden om ook deze nieuwe regelgeving straks te kunnen tackelen.”

De andere systemen op de Rav-lijst die voor een ammoniakreductie zorgen zijn veel duurder. Het gaat hierbij om het mixluchtstelsysteem (37 gram per dierplaats per jaar), de warmteheaters en de warmtewisselaar die nog in aanvraag is voor de Rav-lijst. „Het mixluchtstelsysteem is het goedkoopste alternatief, maar toch weer veel duurder dan snijmaissilage.”

Dick van Doorn

NEC-richtlijn nekt NL

In tegenstelling tot Nederland hoeven vleeskuikenhouders in de rest van Europa geen ammoniakreducerende maatregelen te nemen in hun vleeskuikenstallen. Dat Nederlandse vleeskuikenhouders wel daartoe verplicht worden komt doordat Nederland een hoge achtergronddepositie heeft. In ons land worden relatief veel dieren op een geringe oppervlakte gehouden. Volgens de Europese IPPC-richtlijn volstaat een gangbare vleeskuikenstal, maar door de Europese NEC-richtlijn met emissieplafonds voor ieder land moeten Nederlandse vleeskuikenhouders toch aan zwaardere eisen voldoen. Vandaar dat in het Besluit huisvesting strengere ammoniakreducerende eisen zijn opgenomen dan in veel andere landen het geval is. Dit gaat echter wel ten koste van onze concurrentiepositie.

Ginie Sligman (voorzitter vleeskuikenstudiegroep Bornerbroek)

‘Met deze maatregel blijft er geld over om te kunnen investeren in ontwikkelingen op het vlak van geïntegreerde stalsystemen’

RONALD HISSINK